

Examination Dec 15

Branch: General for all courses except B.Pharma.

Subject code:HVPE-101

Paper ID – A1105

A FOUNDATION COURSE IN HUMAN VALUES AND PROFESSIONAL ETHICS

Roll No.
Time : 3 Hrs

Total No. of Pages: 04

Total No. Of Questions : 11
Total Marks : 60

Note: 1. This question paper contains three sections. SECTION-A contains Objective type questions, SECTION-B contains short answer type questions and SECTION-C contains descriptive answer type questions.

2. Attempt all questions.

भाग ॐ भाग अ- Section A 10x1

इस भाग में 10 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं। सारे प्रश्नों का उत्तर देना अनिवार्य है।

इस भाग में 10 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं। सभी प्रश्नों का उत्तर देना अनिवार्य है।

This section contains 10 objective type questions. Attempt all questions.

प्रश्न 1 (ॐ) खाली स्थान भरें: Q1.a. Fill up the blanks:

- सहज स्वीकृति समय के साथ _____ रहती है।
Natural Acceptance remains..... with time.
- मनुष्य की मूलभूत (मूल) इच्छाएं निरंतर सुख अਤੇ _____ हन।
निरंतर सुख एवं _____ मानव की मौलिक चाहना हैं।
The basic aspiration of a human being is continuous happiness and
- शरीर में क्रियाएँ केवल _____ और निर्वाह करना ही होती हैं।
The Body has the activities of and fulfillment only.
- अधिक, थोड़ा अਤੇ वही तुरंत मूल्य _____ की अलग अलग तरीके हैं।
Over-, under- and otherwise-evaluation are different forms of
- काल में, शरीर की आवश्यकताएँ _____ हैं।
In time, the needs of the Body are

प्रश्न 1 (अ) सही गलत उतरे प्रश्न -1 ब सही गलत भरे | Q1.b. Write True/ False:

- सिंधिआ दे लछी नै वी दसिआ जांदा है, उहदी सिहज-सवीकृती रोह दी लेउ है।
मूल्य शिक्षा में जो भी प्रस्ताव दिया जाता है, उसका सहज स्वीकार होना आवश्यक है।

Whatever is presented as an input in value education needs to be naturally acceptable.

- b. ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਚੋਣ 'ਮੈਂ' ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਇਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।
"ਮੈਂ" ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ। ਆਰ ਸਰੀਰ ਸਫ਼
ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

Self chooses to use or misuse physical facilities and Body works accordingly.

- c. ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਸਵੈ(ਮੈਂ) ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਸਮਾਹਿਕ ਹੈ।

ਮੈਂ (ਸਵੈ) ਆਰ ਸਰੀਰ ਦੋਨਾਂ ਦੀ ਜਰੂਰਤਾਂ ਸਮਾਹਿਕ ਹੈ।

The needs of the Self and the Body, both are temporary.

- d. ਸੂਨਯ(ਸਪੇਸ) ਵਿਚ ਇਕਾਈਆਂ ਸਹਿ-ਅਸਤਿਤਵ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਟਿਪਕ ਮੈਂ, ਇਕਾਈਆਂ, ਸਹ-ਅਸਤਿਤਵ ਪ੍ਰਕਾਰੀ ਹੈ।

The units are in co-existence being in space.

- e. ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੈ।

ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ, ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੈ।

The nature is collection of units.

ਭਾਗ ਅ ਭਾਗ -ਬ Section B 5x4

ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ 5 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਇਸ ਭਾਗ ਮੈਂ ਪਾਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਸਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਅਨਿਵਾਰੀ ਹੈ।

There are FIVE questions in this section. Attempt All questions.

- Q2. ਮਾਨਵੀ - ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਇਸ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਦੇ ਮੂਲ ਕਰਣ ਬਾਰੇ ਦਸੋ।

ਮਾਨਵੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਮੈਂ 'ਭੇਦ-ਭਾਵ' ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਜ਼ਿਏ। ਇਸ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਦੇ ਆਧਾਰ ਕਿਆ ਹੈ? ਸਮਝਾਓ।

Write about the Differentiation in human relationships. What is the basis of this differentiation? Explain.

- Q3. ਮਾਨਵੀ ਆਚਰਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਨਵੀ ਆਚਰਣ ਕਿਆ ਹੈ? ਸੰਖੇਪ ਮੈਂ ਉੱਤਰ ਦੀਜ਼ਿਏ।

Briefly describe the meaning of ethical human conduct.

- Q4. ਆਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ(ਚੱਕਰੀ ਕ੍ਰਮ) ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਉਤਪਾਦਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉਪਰ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

'ਆਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ' ਕਿਆ ਅਰਥ ਹੈ? ਇਹ ਉਤਪਾਦਨ ਗਤੀ ਵਿਧੀਆਂ ਉਪਰ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

What do you mean by recyclability? How is it applicable to production activities?

- Q5. ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਨੀਅਤ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ? ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਅਕਸਰ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀ ਹੈ?

ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਮੂਲ ਚਾਹੁਣਾ ਆਰ ਜੀਨੇ ਕੀ ਯੋਗਤਾ ਮੈਂ ਕਿਆ ਅੰਤਰ ਹੈ? ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਤੌਰ ਸੇ . ਹਮ ਸਮੀ ਲੋਗ ਕਿਆ ਗਲਤੀ ਕਰਦੇ ਰਹੁੰਦੇ ਹੈ ?

What is the difference between intention and competence in relationship? What is the common mistake that all of us keep doing?

- Q6. ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਮੈਂ ਚਾਰ ਅਵਸਥਾ ਕੇ ਸੁਭਾਵ ਕੋ ਸੰਖੇਪ ਮੈਂ ਸਮਝਾਓ।

Briefly explain the natural characteristics of the four orders in nature.

ਭਾਗ ਬ ਭਾਗ - ਸ Section C 5x6

ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ 5 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

इस भाग में पांच प्रश्न हैं | सभी प्रश्न अनिवार्य हैं |

There are **FIVE** questions in this section. Attempt **ALL** questions.

प्रश्न 7 हेठ लिखिआं विचें किसे ईक भाग दा उतर दिऐ प्रश्न 7. कसी एक भाग का उत्तर दें Q7.

Attempt any one part:

- a. सजी समझ लई किसे घाहरी पृष्ठव न सरोउ दी बजाए सगिज सवीकृती दे अपार 'ते जांच करना वघेरे मंतरवपुवण किउं' है? आपणी सगिज सवीकृती घारे कड़ी तिन अनुभव सांजे करे। सही समझ के लए जो प्रस्ताव आता है, उसे जांचने के लए अपनी सहज स्वीकृति का आधार ही क्यों जरूरी है, कोई बाहरी स्रोत का आधार क्यों नहीं? अपनी सहज-स्वीकृति के बारे में कोई 3 निरीक्षण बताइए।

Why is it important to verify any proposition for right understanding on the basis of natural acceptance, and not on the basis of any external source? Write down any three observations about your natural acceptance.

- b. मानवी जीवन् दे फैलाउ किना है? सारे पंपरां ते विवसथा नुं समझ लई एह किउं जरूरी है? आपणे सदै(मैं) दे आषाणं 'ते मानवी जीवन् दी वरतमान सभित्ती दा आलंछनात्मक मुलांकन करे।

मानव के जीना का फैलाव कतना है? सभी स्तरों पर संगीतमयता को समझना क्यों जरूरी है? 'मैं' के स्तर पर मानव की अभी की स्थिति का सटीकता से मूल्यांकन करें।

What is the expanse of human living? Why is it necessary to understand the harmony at all the levels? Critically evaluate the current state of human living at the level of the Self.

प्रश्न 8 हेठ लिखिआं विचें किसे ईक भाग दा उतर दिऐ प्रश्न 8. कसी एक भाग का उत्तर दें Q8.

Attempt any one part:

- a. सगिज सवीकृती तें की भाव है? विआधिया करे। आपणे जीवन् विचें उदाहरण दे के सपसट करे कि एह साडीआं पुरव-मानवतां तें किसे निरलेप है?

सहज स्वीकृति का क्या अर्थ है? समझाइये। और अपनी जिंदगी से एक उदाहरण लेते हुए यह भी समझाइये की यह कैसे हमारी पुरानी मान्यताओं से प्रभा वत नहीं होती है।

What do you mean by natural acceptance? Explain. Explain how it remains untouched by our past pre-conditionings with the help on an example from your life.

- b. आपणे जीवन् विचें उदाहरण दिंदे रोटे सदै-अपिभेन दी पृकिरिआ घारे दसे।

अपनी जिंदगी का उदाहरण लेते हुए स्व-अध्ययन की प्रक्रिया को समझाइये।

Explain the process of Self-exploration giving an example from your life.

प्रश्न 9 हेठ लिखिआं विचें किसे ईक भाग दा उतर दिऐ प्रश्न 9. कसी एक भाग का उत्तर दें Q9.

Attempt any one part:

- a. तियां नुं उदाहरण सगिज सपसट करे। एह असी कसे ते किसे कहि संकदे जां कि दे पिरां दरमिआन तियां जकीनी हे गिआ है।

'न्याय' को उदाहरण देकर समझाइये। हम कब कह सकते हैं की दो व्यक्तियों में 'न्याय' सुनिश्चित हुआ है?

Explain the meaning of Justice with an example. When do we say that the justice has been assured between two parties?

- b. समाज विच मानवी उदंभ दे पंज आषाणं नुं उरेक संकलप दी परिभासा सगिज सपसट करे।

समाज में मानव के प्रयास के पांच आयामों को संक्षेप में समझाइए। हर एक आयाम को परिभाषित भी कीजिये।

Briefly explain the five dimensions of human endeavour in society, defining each term.
ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਭਾਗ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10. ਕਸੀ ਏਕ ਭਾਗ ਕਾ ਉੱਤਰ ਦੇਂ Q10.

Attempt any one part:

a. ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਖੇਤੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

आपको अपने गाँव में प्राकृतिक खेती को लागू करना है। इसे करने के लिए आप अपने गाँव के प्रबंधन और प्रशासन के साथ मिल कर क्या-क्या कदम उठाएंगे, बताइए।

You need to implement natural farming in a village. Suggest the steps you would take with the village management and administration for implementation.

b. ਆਪਣੇ ਮੁਹੱਲੇ, ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਕੇਸ-ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਹਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹਰੇਕ ਵਸਨੀਕ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸਿਹਤ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੁਝਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

गांव या शहर के कसी एक मोहल्ले का उदाहरण लेते हैं। अगर आपको इस मोहल्ले का स्वास्थ्य प्रबंधक बनाया जाता है तो आप इस इलाके के प्रत्येक मानव के स्वास्थ्य को कैसे सुनिश्चित करेंगे, क्रमबद्ध तरीके से सुझाइए।

Take the case of a village or a colony in a city. Suggest steps you would take as a health-charge of the area to ensure proper health of every individual in the area.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11 ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਭਾਗ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 11. ਕਸੀ ਏਕ ਭਾਗ ਕਾ ਉੱਤਰ ਦੇਂ Q11.

Attempt any one part:

a. ਸਰੀਰ, ਮੈਂ (ਸਵੈ) ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਮੈਂ ਦੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਖੁੱਤੀ ਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਹੈ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
कैसे, शरीर मैं (स्वयं) का एक साधन मात्र है? 'मैं' की शरीर के प्रति क्या जिम्मेदारी है? समझाइये।

How is the Body an instrument of the Self? What is the responsibility of the Self toward the Body? Explain.

b. ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀਆਂ ਕਿਸੇ ਤਿੰਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਦੁਬਿਧਾਵਾਂ ਤੇ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿਉਗੇ?

अपने चारों ओर वश के प्रति प्रचलित अवधारणाओं का परीक्षण करते हुए इनमें से कोई 3 अंतर्विरोधों को ल खए। आप इन अंतर्विरोधों को कैसे जड़ से सुधार सकते हैं ?

Mention any three inherent contradictions and dilemmas that you can observe in the prevailing worldview around you. How do you propose to resolve them?